

DOI <https://doi.org/10.36074/Lingua.issue2.004>

**Сапожник Ірина Володимирівна¹, Суродейкіна Тетяна Валеріївна²,
Урсакий Богдана-Олександра Вадимівна³**

1. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0002-0898-2921

2. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0002-3862-5677

3. студентка II курсу магістратури факультету іноземних мов, кафедри англійської мови
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, УКРАЇНА

Особливості перекладу медичних термінів у серіалі *House M.D.*: трансформації

АНОТАЦІЯ. У статті проаналізовано перекладацькі трансформації у процесі перекладу медичних термінів у скриптах 8 сезону серіалу *House M.D.*, виконаного телеканалом СТБ. Було виявлено як повні еквіваленти перекладу термінів, так і множинні лексичні та граматичні трансформації.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: медичний термін; перекладацька трансформація; калькування; транскодування.

DOI <https://doi.org/10.36074/Lingua.issue2.004>**Iryna Sapozhnyk¹, Tetiana Surodeikina², Bohdana-Oleksandra Ursakii³**

1. Ph.D in Philological Sciences, Associate Professor, Associate professor of the Department of English
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, UKRAINE

ORCID ID: 0000-0002-0898-2921

2. Ph.D in Philological Sciences, Associate Professor, Associate professor of the Department of English
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, UKRAINE

ORCID ID: 0000-0002-3862-5677

3. 2-nd year MA student at the Faculty of Foreign Languages, Department of English
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, UKRAINE

Peculiar features of translating medical terms in the series *House. M.D.*: transformations

ABSTRACT. The article aims at investigating translation transformations in the process of rendering medical terms in the scripts of the 8-th season of the *House M.D.* series, performed by STB channel. Full term equivalents as well as numerous lexical and grammatical transformations have been revealed.

KEYWORDS: *medical term; translation transformation; loan translation; transcoding.*

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

Постановка проблеми. Зростання інтересу науковців до медичної термінології пояснюється швидким поширенням інфекційних хвороб, виникненням нових штамів вірусів, розвитком медичної науки й техніки загалом і пов'язаних з ними нової кількості понять, які потребують чіткого формулювання. Медична термінологія загалом належить до того вокабуляру мови, який прогресує найшвидше, що обумовлено міжнародною співпрацею науковців у цій царині. Саме ці фактори доводять **актуальність** нашого дослідження.

В українській лінгвістиці наразі спостерігається стрімке зростання цікавості до особливостей різногалузевої медичної термінології. Так, наприклад, науковці Г. О. Хацер та В. В. Жаворонкова вивчали структурні особливості англомовної медичної термінології коронавірусу COVID-19, С. В. Вострова у своєму дисертаційному дослідженні висвітлила лінгвокогнітивні та комунікативно-прагматичні особливості сучасного англомовного медичного дискурсу на матеріалі медичних текстів з проблематики ВІЛ/СНІДу, О. М. Рак, Н. І. Войткевич, Т. В. Сурodeйкіна та В. О. Ліннікова проаналізували морфологічну будову та словотворчі процеси англомовної термінології серцево-судинної системи, а також структурно-словотвірні та етимологічні особливості термінології інфекційних хвороб, А. В. Косенко навела основні характеристики англійської медичної термінології, І. В. Знаменська здійснила структурно-семантичний аналіз кореневих дієслів та їхніх похідних в англомовній медичній термінолексії.

Отже, аналіз шляхів перекладу англомовної медичної термінології в серіалах ще не проводився, в чому вбачаємо **новизну** нашого дослідження.

Метою статті є аналіз перекладацьких трансформацій у процесі перекладу англомовної медичної термінології в серіалі *House M.D.*

Матеріалом дослідження слугував корпус зі 750 англомовних медичних термінів зі скриптів 8-го сезону англомовного серіалу *House M.D.* обсягом 102 531 слововживань (23 серії), багатоголосий закадровий переклад яких здійснено телеканалом СТБ.

Виклад основного матеріалу. Англomовна медична термінологія є органічною частиною сучасної англійської мови, яка розвивається за тими ж законами, що й загальноновживана лексика. На думку О. Рака, Н. Войткевич, Т. Сурodeйкіної та В. Ліннікової, «як і будь-якій іншій термінології, їх притаманні наступні риси: 1) інтеграція, що відбувається завдяки тому, що медицина взаємодіє з такими галузями, як генетика (*mother-to-child transmission*), біологія (*lymphatic system*), біохімія (*DNA, RNA*), тощо; 2) інтернаціоналізація, що відбувається завдяки термінам греко-латинського походження, які мають схоже написання і значення у принаймні трьох неспоріднених мовах (наприклад, *interferon, vaccination, microbe, meningitis*); 4) уніфікація, яка досягається в результаті таких видів діяльності, як стандартизація термінології; 5) економія мовних ресурсів, яка реалізується за допомогою аббревіації, наприклад, *HPV – human papilloma virus, TB – tuberculosis*» [5].

Серед вітчизняних вчених явищу мовних перетворень у лінгвістичному, а саме термінологічному, аспекті присвятили свої наукові праці Л.Г. Верба, В.І. Карабан, Л.В. Клименко, І.В. Корунець, А.В. Мамрак, І.В. Сапожник. Термін «перекладацька трансформація» зустрічається у працях багатьох науковців, хоча єдиного правильного визначення цього явища не існує. На думку І.Корунця, наприклад, «основні та незначні зміни в структурній формі мовних одиниць, що відбуваються з метою досягнення точності в перекладі, називаються перекладацькими трансформаціями» [3, с. 53].

Сьогодні існує певна кількість класифікацій перекладацьких трансформацій, кожна з яких має свої особливості і складники. У нашому дослідженні ми слідуємо класифікації В.І. Карабана, який розділив трансформації на конкретизацію, генералізацію, додавання, вилучення, заміну слова однієї частини мови на слово іншої частини мови, а також перестановку слів [2]. Пізніше науковець виділяє додаткові трансформації – транскодування (транслітерування, транскрибування, змішане транскодування, адаптивне транскодування), калькування й описовий переклад.

З-поміж основних проблем перекладу медичних термінів

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

мовознавці М. Руло та Х. Лі-Джанке виділяють наступні: метонімічне вживання термінів, труднощі з перекладом аббревіатур; неоднозначність термінології та проблеми перекладу епонімів [7, с. 125]. Серед інших труднощів є наявність у медичній літературі особливих скорочень-аббревіатур, які позначають процедури, методи лікування, захворювання, назви лікарських засобів. Деякі з них є загальновідомі, наприклад: *MRT* - *MPT*, *DNA* - *ДНК*. Але нерідко зустрічаються і вузькоспеціалізовані аббревіатури на кшталт *MRSA* (*Methicillin-resistant Staphylococcus aureus*), *IVIG* (*intravenous gamma globuline*), тощо, які представляють додаткову складність.

Також, специфіка англійської термінології медицини зумовлена її греко-латинською основою, на якій утворено переважну більшість термінів, що сприяло її інтернаціональному характеру. На основі проаналізованих класифікацій та визначень можемо стверджувати, що трансформації допомагають перекладачам передати інформацію відповідно до вимог і норм української мови.

Розглянемо виявлені нами перекладацькі трансформації у процесі перекладу медичних термінів у серіалі, що досліджувався.

Перестановка. Нами було виявлено 488 випадків перестановки частин слова, наприклад:

“... but lupus boy and I were at the beach this morning, and I noticed a rash on his left thigh” [6].	“...ми с хлопцем-вовчаком засмагали сьогодні на пляжі, дивлюсь - у нього висип на лівому стегні.” [1].
---	--

“ Joint pain , osteopenia and anaphylaxis, eyebrow loss . It fits. It's a possibility” [6].	“ Біль у суглобах , остеопенія, висип, випадіння брів . Усе збігається.” [1].
---	---

Із наведених прикладів бачимо, що така перестановка відбувається переважно у складених іменниках структури N1+N2 / N1N2, де другий іменник стає на місце першого. Серед інших прикладів можемо навести наступні: *earlobe* – **пипка** вуха, *broad spectrum antibiotics* – **антибіотики** широкого спектру, *brain tumour*

– **пухлина** мозку, **chest pain** – **біль** у грудях (із додаванням прийменника “у”), **dengue fever** – **лихоманка** денге, **etoh ingestion** – **отруєння** етанолом, **saline flow** – **надходження** розчину, тощо.

Перестановки частин речення виявилися малочисельними. Так, наприклад, підмет змінено на додаток (2 випадки):

“Her **lymphoma** could have been caused by a virus, HTLV-1, which our patient contracted through having sex with his wife” **“Лімфому** міг спричинити тиреотропний вірус, який перейшов до нашого пацієнта статевим шляхом” [1]. [6].

І навпаки: додаток перетворено на підмет (3 приклади):

“**Ortho** still has the outer office” [6]. **“Колишній офіс** перейшов до **ортопедів**” [1].

Отже, серед випадків перестановки найбільше виявлено перестановку частин складних термінів.

Розглянемо далі граматичні та лексичні заміни. Розпочнемо наш аналіз з першого типу.

Граматичні заміни. Нами виявлено заміни різноманітних частин мови, форм слова (однина-множина), типів речень як за висловлюванням, так і за структурою.

Найчастотнішою заміною частин мови виявилася заміна дієслів на іменники (86 випадків), наприклад:

“Number three went to a baseball game the day before he **donated**” [6]. **“Номер 3 був на бейсбольному матчі за день до здавання крові”** [1].

“Your small airways **are collapsing**” [6]. **“У вас деформація** малих дихальних шляхів” [1].

“You're going to say we need to **radiate**” [6]. **“Зрештою дійде до опромінення”** [1].

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

У той же час, замін іменників дієсловами виявилось набагато менше - 20 прикладів:

"Because he was having **headaches**?" [6]. "Бо голова **боліла**?" [1].

"Analyzing part of this tumor is gonna be quicker than a **scan**" [6]. "Швидше поставити діагноз на дотик, ніж **сканувати**." [1].

"No more chest **pain**" [6]. "В грудях не **болить**" [1].

Також зафіксовано 56 замін прикметників на іменники, наприклад:

"You're thinking lung cancer, **metastatic**?" [6]. "Гадаєте, рак легенів, **метастази**?" [1].

"You **allergic** to anything?" [6]. "**Алергія** на щось є?" [1].

"I still don't think it's **neurological**" [6]. "Все одно не думаю, що це **неврологія**" [1].

Зворотня заміна іменників на прикметники виявилася менш чисельною і складає 25 прикладів:

"Start him on **blood thinners**" [6]. "Признач **протитромботичне**" [1].

"**Non-Hodgkin's** lymphoma and it's been hard for him" [6]. "**Неходжкінська** лімфома. І, це дуже важко." [1].

"Benjamin's been taking **allergy medication** the last few weeks" [6]. "Бенджамін останні кілька тижнів сидів на **антигістамінних**" [1].

У другому прикладі спостерігаємо заміну іменника у присвійному відмінку на відповідний прикметник, що позначає належність.

Присутні нечисленні заміни прикметників дієсловами (15 випадків):

"His vision's **back to normal** and if he remains **asymptomatic** through the night, we'll be able to release him in the morning" [6]. "Зір **нормалізувався**. Якщо вночі **симптоми не повернуться**, вранці випишемо" [1].

Дієприкметник минулого часу замінено іменником або іменниковим словосполученням (3 випадки):

"Long QT syndrome can be **medication-induced**" [6]. "Можливо, синдром подовженого інтервалу QT **спричинили ліки**" [1].

"What if she was **misdiagnosed**?" [6]. "А раптом **помилка у діагнозі**?" [1].

Дієслово у теперішньому тривалому часі (Present Continuous) замінено дієсловом доконаного виду (2 приклади):

"Your lips **are swelling**" [6]. "Губи **напухли**" [1].

Отже, серед замін частин мови найчастіше відбулася заміна терміна-дієслова на іменниковий термін.

Розглядаючи заміни форм слова, ми виявили 17 замін іменникових термінів у множині на відповідні в однині, наприклад:

"The x-ray didn't show any **tumors**" [6]. "Рентген **пухлини** не показав" [1].

"He was given **fluids**, and he got better" [6]. "Після інфузії **рідини** йому полегшало" [1].

Замін термінів у формі однини на множину відбулося майже вдвічі більше - 32 випадки, наприклад:

"Where? My **chest**" [6]. "Де? У **грудях**" [1].

"Do you feel any tightness in your **chest**?" [6]. "Відчуваєте тиск у **грудях**?" [1].

"I assume you dosed the patient because you're really certain he has a neurological **condition**" [6]. "Гадаю, ви накачали хворого препаратами, бо цілком впевнені у неврологічних **порушеннях**" [1].

"Our patient's lung **problem** is not a lung problem" [6]. "Легеневі **проблеми** нашого пацієнта не від легенів" [1].

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

Таким чином, серед замін форм слова домінують заміни форми однини на множину.

Також цікавим виявився факт заміни різних типів умовних речень, що містять медичні терміни, на розповідні речення з дієсловом у теперішньому часі (7 прикладів):

"Infection was the first thing that the transplant team treated for. Which would have worked if the bacteria had been out in the open" [6]. - Conditional 3

"Трансплантологи передусім перевіряють на інфекцію. І це спрацює, коли бактерії ззовні" [1].

"We looked at his heart yesterday. Didn't see any structural abnormalities. I'm thinking occult long QT syndrome? What about Whipple's? If it was Whipple's, there'd be some kind of neurological involvement" [6]. - Conditional 2

"Серце ми вчора перевірили. Жодних структурних змін. Може синдром подовженого інтервалу QT? Або хвороба Віпла. Віпл дає і неврологічні синдроми" [1].

"If he has myelodysplastic syndrome, he'll bleed out" [6]. - Conditional 1

"Це мієлодиспластичний синдром, він зійде кров'ю" [1].

За метою висловлювання, ми виявили 2 заміни розповідного речення на питальне, наприклад:

"Could be polyarteritis nodosa. That comes with a rash. Echovirus. Fits his physical symptoms" [6].

"Може вузликовий поліартеріїт? Він супроводжується висипом. Еховірус? Клінічні симптоми підходять." [1].

І 5 замін питального речення на розповідне, наприклад:

"Is he tamponading?" [6].

"Тампонада" [1].

Щодо структурних типів речення, ми виявили 71 поєднання 2 простих речень в одне просте, складносурядне або складнопідрядне, наприклад:

<i>"There's a neurological issue. He's getting rid of everything" [6].</i>	<i>"Відмова від всього – це щось неврологічне" [1].</i>	- складносурядне
<i>"Flush him with saline. Get rid of the antihistamines" [6].</i>	<i>"Введіть фізрозчин, щоб вивести антигістаміни" [1].</i>	- складнопідрядне
<i>"He has a nodule in his thyroid. It produces excess hormone" [6].</i>	<i>"Вузол у щитовидній залозі провокує надлишок гормонів" [1].</i>	- просте

Також ми помітили 40 прикладів того, коли складносурядне або складнопідрядне речення перекладається 2 простими, наприклад:

<i>"His ICP was not normal, it was elevated" [6].</i>	<i>"Внутрішньочерепний тиск не в нормі. Вище на норму" [1].</i>
<i>"We do a tilt table test, see how his heart rate responds" [6].</i>	<i>"Проведемо тест зі столом під нахилом. Подивимося, як зміниться ДжСС" [1].</i>

Отже, для структурних заміन типів речення найбільш характерним виявилось поєднання простих речень з медичними термінами у складні.

Лексичні заміни. Розглянемо такі **лексичні заміни**, як конкретизація та генералізація. Генералізацію було виявлено у 97 випадках лексичних заміни, наприклад:

<i>"Okay, so I drove a car into a wall instead of stealing some pills" [6].</i>	<i>"Добре, я вривався в будинок на машині, а не крав ліки" [1].</i>
---	---

Pills перекладаються у словнику, як таблетки, а ліки є набагато ширшим поняттям, оскільки включають також креми, мазі, пластири, спреї, льодяники, тощо.

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

"Saline's flushing it forward but getting no return" [6]. *"Розчин надходить, але не повертається" [1].*

Saline – це фізіологічний сольовий розчин, але ці його якості втрачено у перекладі.

"Heart rate's only 90 and neck veins are flat" [6]. *"Вени не набрякли" [1].*

У перекладі не вказано які саме вени не набрякли, хоча в оригіналі – це шийні вени.

Конкретизація представлена 25 прикладами:

"Sarcoidosis could be inflamed by the treatment." [6]. *"Саркоїдоз могли спровокувати медикаменти." [1].*

Цей приклад пояснюємо тим, що *treatment* – лікування – саме включає в себе *медикаменти*, процедури, лабораторні дослідження, реабілітаційно-психологічний процес, тощо.

"My patient signed a DNR" [6]. *"Хвора підписала відмову від реанімації" [1].*

У перекладі конкретизовано жіночу статтю пацієнтки.

Таким чином, явище генералізації є набагато більш характерним для досліджуваного матеріалу, ніж конкретизація. На нашу думку, це відбувається для полегшення сприйняття глядачами медичних термінів, уникнення перевантаження спеціальною інформацією.

Антонімічний переклад виявився не досить частотним і становить 55 випадків, наприклад:

"Wrong about autoimmune, not cancer, heavy metals, genetic issues..." [6]. *"Не автоімунне, не рак, не важкі метали, чи генетичне" [1].*

"Not all migraines present that way" [6]. *"Мігрені виявляються по-різному" [1].*

"Could be Coxsackie B virus. No pericarditis" [6]. *"Може вірус Коксакі Б? Або перикардит" [1].*

Модуляція. Ця лексична трансформація виявилася часто вживаною у досліджуваному перекладі серіалу і становить 615 випадків. Наведемо декілька прикладів:

"Why would I wanna make sure that my homicidal cell mate is taking the right **anti-psychotics**?" [6]. "Навщо мені, щоб мій сусід по камері, за сумісництвом вбивця, вживав потрібні **нейролептики**?" [1].

В українській мові відсутній еквівалентний термін "антипсихотики", натомість використано схожий за функцією і дією – "нейролептики".

"Start the **blood thinners**" [6]. "Призначай **протитромботичні**" [1].

Функцією протитромбічних препаратів є як раз розрідження крові.

"You can look at the **patient file** if you want" [6]. "Якщо бажаєте, можете почитати **медкарту**" [1].

"Asystole in the E.R. No pulse. No blood circulating. Heart, liver, kidneys were toast. Surgeons had the recipient on the table, they realized the lungs had increased resistance. Team closed her up, put lungs in suspended animation" [6]. "Привезли з зупинкою серця. Пульсу і кровообігу не було. Серце, печінка, нирки просто підсмажились. Хірурги вже готували реципієнта, аж раптом підвищений супротив дихальних шляхів. Його зашили, а легені заморозили" [1].

Останній приклад, на нашу думку, увесь складається з прикладів модуляції:

- systole in the E.R - зупинка серця;
- were toast - просто підсмажилися;
- had the recipient on the table - готували пацієнта;
- lungs had increased resistance - підвищений супротив дихальних шляхів;

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

- *Team closed her up* - Його зашили;
- *put lungs in suspended animation* - легені заморозили.

Отже, наразі модуляція виявилася найчастотнішою трансформацією у перекладі медичних термінів у серіалі, що досліджується.

Додавання виявилось досить поширеним у перекладі і налічує 176 прикладів. Додаються як прийменники під час перестановки слів у термінах- складних іменниках, так і уточнюючі слова, наприклад:

*"Just give him five **aspirin**"* [6]. *"Просто дай 5 **таблеток аспірини**"* [1].

"ICU isolation room" [6]. *"**Хворий** в ізоляторі"* [1].

*"With the extent of the **emphysema**, she needs a double **lung**"* [6]. *"З такою емпіземою **легенів**, потрібна одразу пара"* [1].

В останніх двох прикладах спостерігаємо також приклади опущення - *ICU (intensive care unit)* та *lung*.

"What about Whipple's?" [6]. *"Або **хвороба** Віпла"* [1].

Окрім додавання цей приклад також містить зміну комунікативного типу речення з питального на розповідне.

"There's no sign of tropheryma DNA. It's not Whipple's" [6]. *"Жодних ознак троферими у ДНК. Це не **хвороба** Віпла"* [1].

Таким чином, додавання є типовою частотною трансформацією у даному перекладі.

3.2.4. Опущення. Зворотня трансформація – опущення – пропуск надлишкових слів – виявилось більш частовживаним і нараховує 375 прикладів. Розглянемо їх.

*"I'm running the PCR **test** now"* [6]. *"Зараз роблю ПЛР"* [1].

Під час коронавірусу всі звикли, що ПЛР - це тип тесту, і немає потреби це уточнювати.

"25 donors contributed to the plasma that the **lung** donor got" [6]. "25 донорів причетні до плазми, яку влили нашому донору" [1].

Пропущена інформація, якому саме донору влили плазму.

"It means enough to transplant **with a side order of dead tissue** that we can test" [6]. "Вистачить на трансплантацію, ще й нам вистачить на аналізи." [1].

Приклад вище також містить подвійну заміну частини мови з дієслова на іменник (to transplant - **на** трансплантацію, that we can test - вистачить **на** аналізи) із додаванням прийменника "на", зміну складнопідрядного речення на просте, додавання і одночасно повторення слова "вистачить".

Таким чином, опущення виявилось вдвічі чисельнішим за додавання. Вони також обидва поєднуються з іншими різноманітними трансформаціями в одному реченні.

Калькування. У процесі цієї трансформації частини англomовного медичного терміна (морфеми) або термінологічного словосполучення (лексеми) перекладаються відповідними елементами української мови. Таких випадків налічується 34] приклад, що можна пояснити інтернаціональним характером медичної термінології.

"We're going to the **cath lab**?" [6]. "Ми ідемо в **катетерну лабораторію**?" [1].

"A **sudden collapse** at your age can indicate a **deterioration in the heart muscle**, a pretty serious condition" [6]. "У вашому віці **раптове знепритомнення** свідчить про **пошкодження серцевого м'язу**. А це не жарт." [1].

"Unexplained **loss of consciousness** could be cardiomyopathy, **global anoxia**, **subarachnoid hemorrhage**" [6]. "Непоясненна **втрата свідомості** може провокуватися кардіоміопатією і **цілковитою гіпоксією, субарахноїдальним крововиливом**" [1].

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

Транскодування. Підвидами цієї трансформації є транскрибування (відтворення звукової форми), транслітерація (відтворення графічної форми), змішане (часткове транскрибування з елементами транслітерування) та адаптивне транскодування, що адаптує форму англomовного терміну до фонетичної або граматичної структури української мови. Розглянемо їх детальніше.

а) транскрибування виявилось найменш використаним підвидом транскодування і налічує 61 приклад: *Plummer's disease* - хвороба **Пламера**, *limphoma* - лім**ф**ома, *migraine* - міг**р**ень, *Lyme disease* - хвороба **Лайма**;

б) транслітерування використане набагато частіше і становить 248 прикладів: *ceftriaxone* - цеф**т**ріаксон, *Vicodin* - віко**д**ин, *ibuprofen* - ібу**п**рофен, *vasospasm* - вазоспа**з**м, *malaria* - ма**л**арія, *anemia* - ане**м**ія, *coma* - ко**м**а, *melanoma* - мелано**м**а, *scalpel* - ска**л**пель, *vitamin* - віта**м**ін, *antibiotic* - анти**б**іотик;

в) змішане транскодування, яке передбачає часткове транскрибування з елементами транслітерування, налічує 143 приклади, такі як *arrythmia* - ари**т**мія, дифте**р**ія - *diphtheria*, тера**п**ія - *therapy*, е**х**о - *echo*, плеохрома**ц**итома - *pleochromacitoma*, деметил - *demethyl*, е**п**інефрін - *epinephrin*, циан**і**д - *cyanide*, ензи**м** - *enzyme*;

г) адаптивне транскодування адаптує термін до мови перекладу (української), воно виявилось найуживанішим прийомом і налічує 352 випадки, наприклад: арте**р**ія - *artery*, віскуля**р**ний - *vascular*, тромбоз - *trombosis*, галю**ц**інація - *hallucination*, хро**н**ічний - *chronic*, менін**г**іт - *meningitis*, пси**х**оз - *psychosis*, епіле**п**сія - *epilepsy*, фібро**з** - *fibrosis*, трахеотом**і**я - *tracheotomy*, альвеол**я**рний - *alveolar*, ерлі**х**іоз - *ehrlichiosis*, діаліз - *dialysis*.

Отже, для транскодування найбільш вживаними прийомами виявилися адаптивне транскодування та транслітерування.

Підрахувавши кількість різноманітних граматичних заміन і організувавши їх у рисунок 1, ми виявили, що найтипovішою заміною стала заміна частин мови медичних термінів, яка складає більше половини усіх замін (55%), майже вдвічі менше вжито перекладачами заміни структури речення, що містять медичні

терміни (30%), заміна форми терміна з однини на множину або навпаки є ще менш частотною і становить лише 13%, найменше використано замін комунікативних типів речення, що містять медичні терміни - лише 2%.

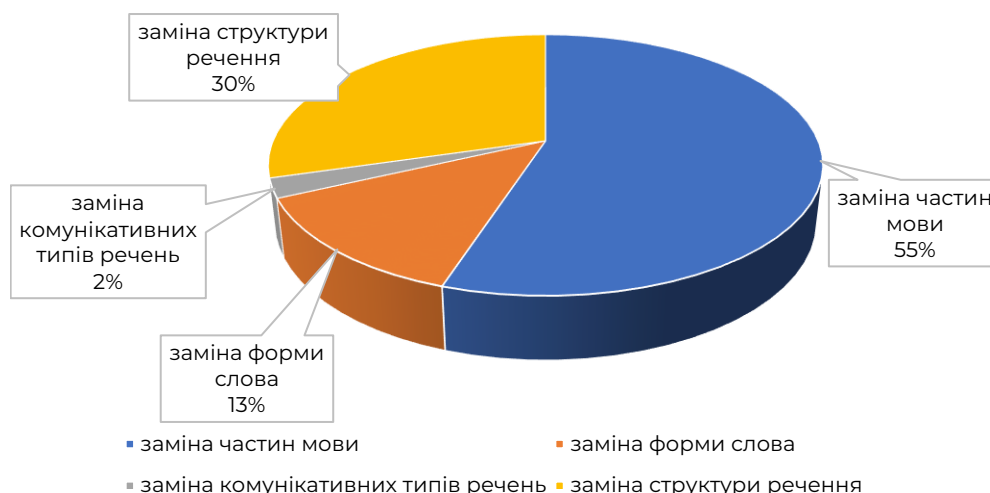

Рис.1. Результати аналізу граматичних замін у процесі перекладу медичних термінів з серіалу *House M.D*

Порівнюємо у схожий спосіб види лексичних замін у медичних термінах: генералізацію та конкретизацію.

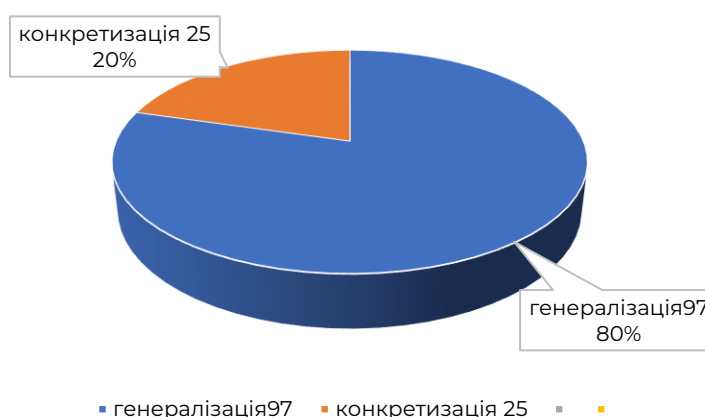

Рис.2. Результати аналізу лексичних замін у процесі перекладу медичних термінів з серіалу *House M.D*

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

Отже, 80% лексичних замін відбулося за допомогою прийому генералізації.

Розберемо співвідношення типів транскодування.

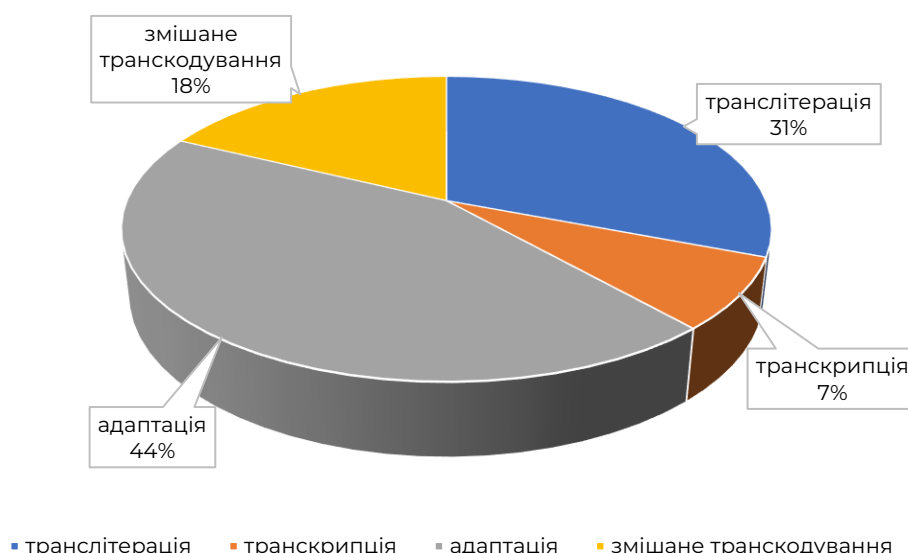

Рис.3. Результати аналізу типів транскодування у процесі перекладу медичних термінів з серіалу *House M.D*

Як бачимо з рисунку 3, близько половини усіх випадків транскодування припадають на адаптацію, третина - на транслітерування і біля п'ятої частини - на змішане транскодування. Транскрибування виявилось малохарактерним.

Висновки та пропозиції. Проаналізувавши лексичні і граматичні трансформації під час перекладу серіалу *House M.D*, можемо узагальнити отримані результати у рисунку 4 (стор. 70).

Із рисунку 4 бачимо, що під час перекладу медичних термінів з серіалу *House M.D* використовуються різноманітні трансформації, але головними виступає транскодування (24%), модуляція (18%) і перестановка (15%). Граматичні заміни, опущення і калькування використано в однаковій кількості, і вони складають близько десятої частини кожен (10 - 11%). Додавання, лексичні заміни та антонімічний переклад виявилися мало характерними для досліджуваного перекладу.

Рис. 4. Результати аналізу перекладацьких трансформацій у процесі перекладу медичних термінів з серіалу *House M.D*

Перспективами подальших досліджень може стати вивчення особливостей перекладу в інших англомовних серіалах, художньому або науковому дискурсі.

 РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

REFERENCES:

- [1] Доктор Хаус. <https://uaserial.tv/house-m-d/season-8>
- [2] Карабан, В.І. (2004). *Переклад наукової і технічної літератури. граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Нова Книга.
- [3] Корунець, І. В. (2017). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*. Нова Книга.
- [4] Кузенко, Г. М. (2017). Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови). *Одеський лінгвістичний вісник*, 9(3), 70-74.
- [5] Рак, О., Суродейкіна, Т., Войткевич, Н., & Ліннікова, В. (2023). Структурні, словотвірні та етимологічні особливості англомовних термінів інфекційних хвороб. *Молодий вчений*, 12(124), 87-92. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-12-124-15>
- [6] *House M.D. Season 8*. www.tvsubtitles.net
- [7] Rouleau, M. (2012). *La traduction médicale: une approche méthodique*. Linguattech Editeur.